

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินชอนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลเขานินชอน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

เรื่องเดิม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๒ ให้พิจารณาพัฒนาพื้นที่ที่ราษฎร น้อมเกล้าฯ ถวายที่ตำบลเขานินชอน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยให้ดำเนินการสำรวจดินอย่างละเอียด เพื่อจัดแบ่งส่วนให้เป็นประโยชน์ต่อการที่จะให้ผู้สนใจได้มาศึกษาเรียนรู้ ในด้านการชลประทาน การเกษตรกรรม การปศุสัตว์ การประมง ตลอดจนการสาธิตอุตสาหกรรม ในครัวเรือน และให้ดำเนินงานเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาการเกษตรที่สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งจะเป็น สถานที่ให้เกษตรกร และผู้สนใจได้เข้าชมศึกษาค้นคว้าหาความรู้และนำไปปฏิบัติตาม พร้อม ส่งเสริมงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านรวมทั้งพัฒนาพื้นที่รอบศูนย์ศึกษาฯ บริเวณลุ่มน้ำโจนให้มีความเจริญเป็นตัวอย่างแก่การพัฒนาพื้นที่อื่นต่อไป

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินมายังศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินชอนฯ จำนวน ๕ ครั้ง เพื่อทอดพระเนตรและติดตามการดำเนินงานโครงการของศูนย์ศึกษาฯ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๒

ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๓

ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๒๔

ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๗

ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๐

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริกับนายจุลนภ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (ดำรงตำแหน่งองคมนตรี ในขณะนั้น) ประธานคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินชอนฯ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

- พัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาแหล่งน้ำ ปรับปรุงบำรุงดิน พื้นฟูสภาพป่าไม้ ปรับแผนการผลิตของเกษตรกรในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ รวมถึง การทำบัญชีขั้นพื้นฐานให้มากขึ้น และส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์

- ให้นำวิธีการแก้ปัญหาดินเปรี้ยวจัดที่ได้ผลแล้ว มาใช้กับพื้นที่ดินเปรี้ยวที่บางคล้า และสาธิตตามแนวทฤษฎีใหม่

- ให้ศูนย์ศึกษาฯ เป็นสถานที่ศึกษาการผสมพันธุ์พืชเพื่อสร้างพันธุ์พืชชนิดใหม่ ที่มีคุณภาพดี ให้เป็นที่แพร่หลายสืบไป

- ให้มีศูนย์ศิลปาชีพฝึกหัดการจักสาน ทอผ้า และศิลปหัตถกรรม

ผลการดำเนินงาน

๑. งานศึกษาวิจัย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ได้ดำเนินโครงการจัดทำตัวชี้วัดศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ เพื่อเชื่อมโยงหรือใช้ประโยชน์จากตัวชี้วัดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกับงานศึกษา ทดลอง วิจัย และพัฒนา และงานทดสอบ สาธิต ของศูนย์ศึกษาฯ เพื่อเป็นการวัดผลสำเร็จและขยายแนวคิดของการพัฒนาให้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวาง และเป็นที่ยอมรับยิ่งขึ้นสู่ระดับภูมิภาคและระดับสากล จึงได้มีการเก็บบันทึกข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาในด้านต่างๆ ของศูนย์ฯ จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่ ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาดิน ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาป่าไม้ และตัวชี้วัดด้านการพัฒนาการเกษตร โดยดำเนินการตามคู่มือตัวชี้วัด ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้แสดงการชี้วัดผลการพัฒนาในแต่ละด้านว่ามีการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร อีกทั้งยังใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้มีทิศทางและกรอบมาตรฐานเดียวกันอย่างเป็นระบบ

๒. การขยายผลการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้

๑) นำผลงานศึกษา ทดลอง วิจัยและพัฒนา และงานทดสอบสาธิตที่ประสบผลสำเร็จ ถอดเป็นองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไป และการขยายผลสู่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ๑๔ แห่ง ในพื้นที่จังหวัดสระแก้วและจังหวัดฉะเชิงเทรา ในกิจกรรมต่างๆ เช่น ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ตามวิถีพอเพียง ให้กับเกษตรกร จำนวน ๑๓๐ คน ส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนหมู่บ้านรอบศูนย์ ให้กับเยาวชน จำนวน ๒๕๐ คน

๒) นำผลงานศึกษา ทดลอง วิจัยและพัฒนา และงานทดสอบสาธิตด้านการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ประสบผลสำเร็จ ถอดเป็นองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมาย และประชาชน โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาฯ เช่น การรณรงค์การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำและปรับปรุงสภาพแวดล้อม สาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน สาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพสารไล่แมลงและขยายเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมและกำจัดโรคพืชเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตร สาธิตศูนย์เรียนรู้วิถีพอเพียง ส่งเสริมการเลี้ยงชันโรงเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร นอกจากนี้ศูนย์ศึกษาฯ ได้ดำเนินการในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ฯ ได้แก่ สาธิตเกษตรผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่บ้านธารพุด (พื้นที่ ๓๓ ไร่) โครงการสาธิตการแก้ปัญหาดินเปรี้ยวพื้นที่โครงการส่วนพระองค์บางคล้า (พื้นที่ ๑๑๔ ไร่)

๓) ส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรชุมชนเครือข่าย ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ในปี ๒๕๖๓ ศูนย์ศึกษาฯ ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกร เช่น โครงการ ๖๐ พรรษา ๖๐ หมู่บ้าน ๖ ศูนย์ศึกษาฯ สร้างคน สร้างป่า พัฒนาคุณภาพชีวิต การฝึกอบรมเกษตรกรต้นแบบกับการพัฒนาแบบพอเพียง ให้กับเกษตรกร จำนวน ๕๐ คน การฝึกอบรมขยายผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ แก่ผู้สนใจทั่วไป จำนวน ๔๐๐ คน การฝึกอบรมเยาวชนไทยสืบสานปณิธานงานพ่อ ให้กับเยาวชน จำนวน ๓๖๐ คน การฝึกอบรม

มัคคุเทศก์น้อย ให้กับเยาวชน จำนวน ๔๐ คน การฝึกอบรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร จำนวน ๒๐ คน ส่งเสริมงานด้านศิลปาชีพสู่โรงเรียนและงานทำเตาอบเนกประสงค์หมู่บ้านรอบศูนย์ ส่งเสริมการผลิตและใช้เมล็ดข้าวพันธุ์ดี ในพื้นที่ ๓ ตำบล ตำบลละ ๕๐ ไร่ รวมพื้นที่ ๑๕๐ ไร่ ส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์ใช้ในครัวเรือน จำนวน ๑๐๐ คน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินในนาข้าว จำนวน ๓๐ คน

๔) พัฒนาศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริ ให้สามารถรองรับการศึกษาดูงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปี ๒๕๖๓ ดำเนินโครงการเพิ่มศักยภาพศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๕ แห่ง เพื่อเป็นสถานที่สำหรับถ่ายทอดความรู้ด้านต่างๆ ให้แก่เกษตรกร ซึ่งศูนย์ฯ ได้ดำเนินการจัดทำศูนย์เรียนรู้ไว้ในพื้นที่ต่างๆ ของหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ สำหรับใช้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานของเกษตรกรทั่วไป ให้มีศักยภาพเพียงพอและเหมาะสมต่อการศึกษาดูงาน

๕) การพัฒนาศูนย์ศึกษาฯ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาฯ ได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบของโครงการรักษ่าเขาหินซ้อน ตามแนวพระราชดำริ ด้านการพัฒนาป่าไม้ ช่วยเพิ่มพื้นที่ป่า จำนวน ๙๑๐ ไร่

๖) การจัดการแปลงเกษตรที่ได้คุณภาพมาตรฐานของการผลิตการเกษตร เพื่อส่งเสริมสุขอนามัยที่ดีของประชาชน ด้วยเกษตรกรในพื้นที่หมู่บ้านรอบๆ ศูนย์ศึกษาฯ ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการปลูกข้าวเพื่อใช้ทำเป็นเมล็ดพันธุ์ที่ดี ศูนย์ศึกษาฯ จึงได้ดำเนินกิจกรรมแปลงเรียนรู้การผลิตข้าวขาวดอกมะลิ ๑๐๕ เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ เพื่อเป็นแหล่งองค์ความรู้ เรื่องข้าว ให้เกษตรกรได้เข้าศึกษาเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติและเยี่ยมชม

๓. โครงการนิทรรศการวันครบรอบสถาปนาศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ

เนื่องในโอกาสวันครบรอบการจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๒๒ ในการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแนวพระราชดำริให้พิจารณาพัฒนาพื้นที่ที่ราษฎรเสื่อมถอย ทั่วพื้นที่ดินตำบลเขาหินซ้อน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยให้ดำเนินการสำรวจที่ดินอย่างละเอียด เพื่อจัดแบ่งส่วนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ ทั้งในด้านชลประทาน เกษตรกรรม การปศุสัตว์ การประมง ตลอดจนการสาธิตอุตสาหกรรม ในครัวเรือน และให้ดำเนินงานเพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาด้านการเกษตรที่สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งจะ เป็นสถานที่ให้เกษตรกร และผู้สนใจได้เข้ามาศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ และสามารถนำไปปฏิบัติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ตรงตามความต้องการพื้นฐานของภูมิสังคมปัจจุบัน รวมทั้งพัฒนาพื้นที่ รอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นตัวอย่างแก่การพัฒนา พื้นที่อื่นๆ ต่อไปในอนาคต อีกทั้ง เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๘ พรรษา ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) จัดงานนิทรรศการฯ ภายใต้ชื่อ “ต่อยอด ชีวิตวิถีใหม่ ไปกับศูนย์ศึกษาการพัฒนา

เขาหินซ้อนฯ” เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ แนวพระราชดำริและผลสำเร็จจากการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนจากทั่วประเทศได้รับรู้ รับประทาน และสามารถน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม ชุมชน

ในปี ๒๕๖๓ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ได้จัดนิทรรศการฯ ขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยมีนายพลากร สุวรรณรัฐ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้เดินทางไปเป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการ "ต่อยอด ชีวิตวิถีใหม่" ไปกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ" ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมี นายระพี ผ่องบุพกิจ ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา นายदनุชา สินธวานนท์ เลขาธิการ กปร. นางสาว เกษร จำปา ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยงานภายใต้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ร่วมให้การต้อนรับ

๔. แนวทางการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - ๑๙)

ด้านบุคลากร

มาตรการ

๑) ตรวจคัดกรองก่อนเข้าปฏิบัติงาน (ตรวจวัดอุณหภูมิ ติดสติ๊กเกอร์)

๒) ให้บุคลากรสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเพื่อป้องกันไวรัสโคโรนา ในสถานที่ทำงาน สถานที่ชุมชน และล้างทำความสะอาดมือด้วยแอลกอฮอล์หรือสบู่บ่อยๆ

๓) ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนรายงานหากมีการเดินทางไปยังสถานที่ที่มีการระบาดของโควิด-๑๙ สถานที่ที่มีความเสี่ยงหรือสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ที่มีประวัติป่วยด้วยโรคโควิด - ๑๙ กับหัวหน้างาน

๔) งด/หลีกเลี่ยงการเดินทางไปราชการหรือออกนอกพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ตาม พ.ร.ก. ฉุกเฉิน โควิด - ๑๙

๕) ปรับรูปแบบการเข้าแถวเคารพธงชาติ ให้มีระยะห่างระหว่างบุคคล ๑ - ๒ เมตร และสลับวันเข้าแถวระหว่างฝ่าย

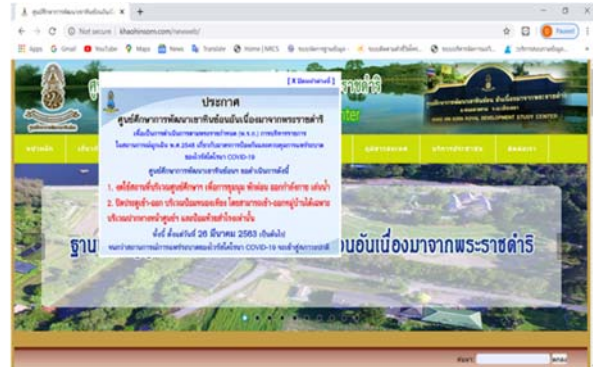

ด้านรูปแบบการบริการ

๑) ผู้เข้ามาติดต่อราชการต้องผ่านจุดคัดกรองบริเวณด้านหน้าศูนย์ศึกษาฯ

๒) ประชาสัมพันธ์ ประกาศการงดใช้สถานที่ศูนย์ศึกษาฯ เพื่อการชุมนุม พักผ่อน ออกกำลังกาย เล่นน้ำ ผ่านเว็บไซต์ เพจศูนย์ฯ สื่อโซเชียล การติดประกาศ รถกระจายเสียง และ ทำหนังสือแจ้งไปยังท้องถิ่น

- ๓) ให้บริการติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์ และเพจศูนย์ศึกษาฯ
- ๔) เผยแพร่องค์ความรู้ฯ ผ่านเว็บไซต์และเพจศูนย์ศึกษาฯ

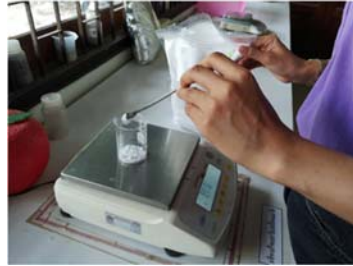
ด้านการให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ลูกจ้างได้รับผลกระทบจากโควิด - ๑๙

๑) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างอาชีพสู้ภัยโควิด ๑๙ เรื่องการเพาะเห็ดฟาง ในตะกร้า ให้กับเจ้าหน้าที่ คณงานรายวัน

- ๒) ผลิตแจกจ่ายหน้ากากผ้าให้กับเจ้าหน้าที่ คนงาน เพื่อใช้ป้องกันโควิด - ๑๙
- ๓) ผลิตเจลแอลกอฮอล์ แอลกอฮอล์ล้างมือ สบู่เหลวล้างมือ ให้บริการในบริเวณ อาคาร สถานที่ต่างๆ ของศูนย์

- ๔) จัดสวัสดิการเซทอาหารกลางวันงานเดี่ยว ณ โรงครัว ในราคาเยอมาให้กับเจ้าหน้าที่

- ๕) แจกจ่ายผลผลิตของศูนย์ฯ ได้แก่ ข้าวโพดต้ม เป็ด ไข่เป็ด เป็นต้น

อาคารสถานที่

- ๑) ปิดเส้นทาง ให้สามารถเข้า-ออก ศูนย์ฯ ได้ทางเดียว
- ๒) งดใช้สถานที่และบริการตามประกาศ
- ๓) ทำความสะอาดอาคาร สถานที่

โครงการ/กิจกรรมการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร และศูนย์เรียนรู้ หรือ เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง กับศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามศักยภาพของศูนย์ศึกษาฯ ขยายของออนไลน์

กล้าอิมสุข

แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ผักให้กับประชาชนทั่วไป โดยสามารถรับได้ด้วยตนเองและจัดส่งทางไปรษณีย์ โดยประชาชน ๑ คน จะได้รับเมล็ดพันธุ์ผัก จำนวน ๕ ชนิด

ยอดแจกจ่าย

- รับที่บริเวณหน้าปากทางศูนย์ฯ จำนวน ๕๓๐ คน
  - บริการจัดส่งทางไปรษณีย์ จำนวน ๑๖๐ คน
- รวม ๖๙๐ คน

ตู้ปันสุข

ศูนย์ศึกษาฯ ได้จัดวางตู้ปันสุขไว้บริเวณด้านหน้าศูนย์ฯ โดยจะมีอาหารแห้ง ของใช้ และต้นกล้าพืชผัก เพื่อให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - ๑๙ สามารถนำไปใช้ได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ศูนย์ฯ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกรรอบศูนย์ และผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษา เพื่อให้สามารถนำความรู้กลับไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังนี้

๑. ด้านการขยายผลความรู้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ได้นำผลสำเร็จจากการวิจัยขยายผลไปสู่เกษตรกรพื้นที่รอบศูนย์ฯ จำนวน ๔๓ หมู่บ้าน ๑๒,๔๐๓ ครัวเรือน และการนำตัวอย่างแห่งความสำเร็จที่เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติตามจนเกิดผลสำเร็จในอาชีพ โดยศูนย์ฯ สามารถคัดเลือกและนำมาจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ ทำหน้าที่เป็นเครือข่ายเพื่อขยายผลองค์ความรู้ได้ จำนวน ๑๕ แห่ง และจัดตั้งกลุ่มอาชีพ จำนวน ๑๘ กลุ่ม ผลจากการพัฒนาอาชีพทำให้เกษตรกรในพื้นที่รอบศูนย์ฯ มีความเป็นอยู่ดีขึ้นมีรายได้เฉลี่ยประมาณปีละ ๖๐,๐๐๐ บาทต่อคน

๒. การถ่ายทอดส่งเสริมความรู้ไปสู่เด็กและเยาวชนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราและสระแก้ว รวม ๑๔ โรงเรียน ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตลอดจนการขยายผลสู่ผู้ปกครองของนักเรียนให้ได้ความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงได้ดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเกษตร ส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์สำหรับใช้ในครัวเรือน ส่งผลให้เกิดความมั่นคงทางด้านอาหาร สุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓. การสนับสนุนและอนุรักษ์สัตว์สายพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ไก่เขาหินซ้อน ไก่พื้นเมือง พันธุ์เหลืองหางขาว เปิดไข่พื้นเมืองพันธุ์ปากน้ำ ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงเพื่อนำไปผลิตทดแทนเป็นพันธุ์ใหม่รุ่นต่อไป

๔. ในแต่ละปีมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมและศึกษาดูงาน การขอรับบริการด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ปุ๋ยน้ำชีวภาพ การทำอาหารแปรรูป การถนอมอาหาร ตลอดจนเป็นสถานที่ถ่ายทำสารคดีเกี่ยวกับผลความสำเร็จของศูนย์ฯ โดยระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๓ มีผู้เข้าเยี่ยมชมชมศูนย์ฯ เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๔๔,๙๐๓ คน

๕. การขยายผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาฯ ให้แก่ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาอบรม ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๓ มีผู้รับการฝึกอบรม เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕๕๐ คน

